

Praktische informatie voor nieuwe leden

Oos Mergelland Sjaop (uitgave november 2018)

1. De vereniging Oos Mergelland Sjaop.
2. Rasbeschrijving.
3. Lidmaatschap.
4. Beginnen met het houden van schapen.
5. Aankoop/verkoop van dieren.
6. Het houden van mergellandschapen.
7. Het fokken, voortplanting en geboorte.
8. Keuringen.
9. Gezondheid van dier en mens.
10. Literatuur.

1. De vereniging OMS.

De vereniging Oos Mergelland Sjaop (OMS) is opgericht in 1978 en heeft tot doel de bevordering en instandhouding van het Mergellandschaap binnen zijn milieu en de instandhouding van een of meerdere kuddes in het Mergelland. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nr. 40203668. De vereniging telt ca. 85 leden, oorspronkelijk in Nederlands en Belgisch Limburg, maar inmiddels ook ver daar buiten. OMS is nationaal en europees erkend als Stamboek voor het Mergellandschaap. Drie leden (Staatsbosbeheer, Limburgs Landschap en Natuurmonumenten) zijn door de Stichting Zeldzame Huisdierrassen geregistreerd als Erkend Fokcentrum en een lid (MAK Blokweer) als erkend Educatief Centrum. Het Stamboek telt ruim 2000 dieren.

De vereniging kent een aantal organen en functies, te weten de Algemene Ledenvergadering, het Bestuur, de Keuringscommissie, de Keuringscoördinator, de Fok Technische Commissie en de Stamboekadministratie. Voor meer informatie zie de Statuten, het Huishoudelijk Reglement en de website www.mergellandschaap.nl.

Communicatie met de leden vindt plaats door middel van de website, het verenigingsblad Dèh-kom, nieuwsbrieven en activiteiten.

2. Rasbeschrijving.

Het Mergellandschaap is een groot, lang en hoornloos landrasschaap. De kop is lang en smal met een convexe neuslijn. De kop en poten zijn fijn behaard en hebben meestal een grillig bruin of bruin-zwart vlekkenpatroon op een lichte ondergrond. De kleur van de vacht is wit. Incidenteel komen geheel zwarte dieren voor. De staart is lang en geheel bewold. De wolvacht is gelijkmatig, lang en slicht, van voldoende fijnheid en vrij los gestapeld. Vanwege het lange, slichte woltype van het Mergellandschaap ontstaat er een scheiding van de wol over de wervelkolom. Mergellandschappen hebben buikwol. Het Mergellandschaap vertoont een goed kuddegedrag en kan leven van een relatief sober rantsoen. In het algemeen is het een rustig en meegaand schaap.

3. Lidmaatschap.

Het lidmaatschap van de vereniging kan worden aangevraagd door aanmelding bij de secretaris. Het bestuur beslist over de toelating; bij klachten over de toelatingsprocedure kan men zich wenden tot de algemene ledenvergadering. Bij toetreding als lid heeft u recht een exemplaar van de statuten, het huishoudelijk reglement, de gedragscode bescherming persoonsgegevens, het stamboekreglement en het keuringsreglement te ontvangen. Van de secretaris ontvangt u tevens instructie om uw dieren te registreren in de OMS stamboekadministratie. Ook als u geen dieren heeft, maar wel OMS een warm hart toedraagt, kunt u lid worden van onze vereniging. De contributie bedraagt €35,- per jaar. Donateurs wordt een bijdrage gevraagd van minimaal € 25,- per jaar.

4. Beginnen met het houden van schapen.

In Nederland heeft men voor het houden van schapen een registratie nodig bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, <https://mijn.rvo.nl/home>, tel. 088 - 042 42 42. U krijgt van de Dienst Regelingen een relatienummer en een uniek bedrijfsnummer (UBN-nummer). Dit laatste geeft de locatie weer waar u uw dieren houdt. Als u een relatienummer heeft en een UBN, kunt uw dieren gaan registreren en identificeren in de centrale database van de Dienst Regelingen.

Inmiddels staan alle mergellandschapen in de on-line database: Falcoo. Zodra u zich als lid heeft aangemeld en een UBN nummer heeft, stuurt de secretaris u een inlogcode en ww voor het inloggen bij Falcoo. U kunt dan zelf de gegevens van uw schapen bijhouden. Als u OMS machtigt om uw gegevens in Falcoo te koppelen aan de database van RVO/I&R hoeft u geen gegevens meer bij de Rijksdienst in te voeren. Mutaties worden dan automatisch doorgegeven. Een machtigingsformulier wordt u toegestuurd door de secretaris na aanmelding.

In België dient iedere houder van één of meerdere schapen, geiten of herten, ook elke particuliere (hobby-)houder zich te laten registreren bij Dieren Gezondheids Zorg Vlaanderen (www.dgz.be; tel.070-220023) DGZ registreert de gegevens in Sanitel (het beheersysteem van de Belgische overheid). U krijgt dan een beslagnummer toegekend en wordt hierover per brief geïnformeerd. Beslagnummers zijn opgebouwd als volgt: • Schapen: BE inrichtingsnummer – 0501 Een inrichtingsnummer bestaat uit 8 cijfers en is dus het unieke deel van het nummer. Het totale Beslagnummer bestaat dus uit 2 letters en 12 cijfers.

5. Aankoop/verkoop van dieren.

Zorg altijd dat u het UBN-nummer / beslagnummer heeft van degene van of aan u dieren koopt of verkoopt. Vraag steeds bij reeds gekeurde dieren om het stamboekcertificaat. Vraag bij ongekeurde dieren naar de geboortedatum en naar de nummers van de vader en de moeder, zodat de afstamming bekend is. Let er op bij aankoop van dieren dat de hoeven gekapt en ontsmet zijn, hou ze twee weken ter observatie afgezonderd van reeds aanwezige dieren en ontworm ze zo nodig.

Vraag, als u voor het eerst schapen gaat houden, aan de verkoper of aan een ervaren schapenhouder uit uw buurt of hij of zij u wil coachen en informeer, als dat niet mogelijk is, bij de vereniging.

6. Het houden van Mergellandschapen.

Over het houden van schapen is veel literatuur beschikbaar (zie ook hoofdstuk 10). Een beknopte 'goede praktijk' lijst- in 28 punten met toelichting- vormt de Code voor goed houderschap schapen en geiten. Deze code, waaraan OMS heeft meegewerkt, is uitgegeven door het Platform KSG i.s.m. Stichting Levende Have. Deze Code is te vinden op onze website. Ook is het handig en verstandig per schaaap een "logboek" aan te leggen.

7. Het fokken, voortplanting en geboorte.

Beleid van onze stamboekvereniging is het voorkomen van inteelt. Kies daarom als dekram een stamboekram die zo min mogelijk verwant is aan de te dekken ooien (minimaal 3 á 4 generaties geen zelfde voorouder). Het inteeltpercentage is te berekenen in Falcoo en dient ruim onder de 6 % te zijn. De dekperiode loopt doorgaans van medio september tot medio december. Gebruik steeds een dektuig en kleurblokken. De cyclus van een ooi is 17 dagen. Wissel daarom het kleurblok (eerst geel, dan groen, dan rood en zo nodig nog blauw) elke 14-16 dagen. Noteer precies welke ooi, wanneer (over-) gedekt is. Als de ooi meerdere keren wordt overgedekt, is deze ooi doorgaans onvruchtbaar.. Indien alle ooien worden overgedekt is in de regel de ram onvruchtbaar; zet dan alsnog een andere stamboekram in. Jonge ooien worden in het eerste levensjaar soms (afhankelijk van groei en conditie) niet bronstig en laten zich dan niet dekken. Het is in onze vereniging niet ongebruikelijk jonge ooien in hun eerste levensjaar niet te laten dekken. Ze groeien dan beter uit en het voorkomt wellicht geboorteproblemen.

De draagtijd van schapen is ongeveer 147 dagen. Aan het einde van de draagtijd nemen de lammeren meer ruimte in en kan de ooi minder ruwvoer opnemen; voer dan extra krachtvoer bij. De ooien lammeren doorgaans probleemloos af. Toch kan soms assistentie noodzakelijk zijn bij het aflammeren. Alle nieuwe leden van de vereniging krijgen, gemaakt door de Gezondheidsdienst voor Dieren (de GD) een bijzonder nuttig Geboortepakket schaaap en geit, met daarin een boekje met handige tips, een geboortekalender en een instructieve DVD geboortezorg.

8. Keuringen.

Om lammeren te laten opnemen in het stamboek OMS dienen ze gekeurd te worden. Jonge rammen worden begin september gekeurd. Per vaderdier mogen maximaal twee zonen per jaar (en max. 6 over alle jaren) ter keuring worden aangeboden (inteeltbeperking). Jonge ooien worden in oktober gekeurd. Keuringen vinden bij u thuis plaats, in principe door drie keurmeesters met een schrijver. Bij de rammenkeuring worden ook de anderhalfjarige rammen gekeurd (tweede keuring). Bij de keuringen wordt ons Stamboekreglement en ons Keuringsreglement gehanteerd. Afstammelingen van ongekeurde, onbekende dieren komen niet in aanmerking om in het stamboek te worden opgenomen. Eventueel kunnen ootjes wel in het register worden opgenomen (zie het keuringreglement). Het keuringstarief bedraagt : 1-10 dieren : € 4,-- per dier
11-25 dieren: € 3,50 per dier , 26 en meer dieren: € 3,-- per dier , kuddeschapen: € 1 per dier.

9. Gezondheid van dier en mens.

Voorkomen is beter dan genezen. Dat begint met goede huisvesting, verzorging en hygiëne. Belangrijk is ook dagelijkse observatie van uw schapen, zodat u veranderingen tijdig waarneemt en maatregelen kunt treffen. Een vervelende (en als u niet op tijd bent, ernstige aandoening) als myasis kunt u dan op tijd opmerken. Ook als u uw dieren regelmatig in handen neemt en daarbij goed op de conditie let, kunt u eventuele gebreken tijdig waarnemen. Bekap regelmatig de hoeven (minimaal 2 á 3 maal per jaar). Andere preventieve maatregelen zijn ontwormen (www.wormenwijzer.nl) en vaccineren. Raadpleeg voor dat laatste uw dierenarts. Een aantal heesters (o.a. taxus, rododendron, laurier) en planten (o.a. adelaarsvaren, paardestaart, vingerhoedskruid en heermoes), maar ook bloembollen en (groene) eikels zijn giftig voor schapen. Meer informatie hierover vindt u op www.capraovis.nl. Stel bij ziekteverschijnselen eerst een diagnose (of laat die stellen) en ga op grond daarvan pas behandelen. Sommige ziektes zijn meldingsplichtig; uw dierenarts weet dan welke maatregelen getroffen moeten worden. Ook zijn er ziektes, zgn. zoönosen (zoals Q-koorts, ecthyma, toxoplasma), die van dier op mens overdraagbaar zijn. Zorg daarom altijd voor goede hygiënische maatregelen voor uzelf en voor anderen, die in contact met uw dieren komen en laat zwangere vrouwen niet aanwezig zijn bij schapenverlossingen. Raadpleeg bij twijfel uw huisarts. Dode dieren dient u aan te melden bij het bedrijf Rendac (www.rendac.com of tel. 09009221), dat het kadaver ophaalt en verwerkt.

10. Literatuur.

- Het Schaap, vakblad voor de schapenhouder (Uitgeverij Reed Business)*
- Schapen (Praktijkreeks hobbydieren- Roodbont Uitgeverij, ISBN 9789087400057).
- Gezonde schapen (Uitgeverij Reed Business, ISBN 978905491838).**

* 20% korting voor OMS-leden.

** Abonnees van het blad Schaap ontvangen korting.